

ВИЗИЯ НА ВИШЕГРАДСКАТА ГРУПА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МИГРАЦИОННИТЕ ПРОЦЕСИ

Białobłocki, Kr.

E-journal. Varna Free University. №12/ 2019

Abstract: Имигрантската криза превърна Вишеградската група в незаобиколим политически фактор в ЕС. Тя доведе до промяна на политическата териториалност на Европейското политическо пространство. Държавите се противопоставиха на възприетия план за управление на миграцията от т.нар. държави от „ядрото на Европа“. Статията поставя акцент на решенията, които Вишеградската група предлага с оглед на преодоляване не само на имиграционната криза, но и на редица съществени за Европа въпроси.

В навечерието на честване на своята 25 годишнина Вишеградската група се оказва в сложна ситуация от гледна точка на развитие на процесите в Европейския съюз. Миграционните проблеми, започнали от 2011 г. достигат своя пик през 2015 и 2016 г. В определени държави пристигащите имигранти достигат броя на местното население. Наплива на имигранти се оказва сериозно изпитание пред повечето държави-членки на ЕС, тъй като засяга не само правилата на Дъблинската конвенция, която очевидно има нужда от реформиране, но и засяга правото на свободно движение в ЕС.

В икономически аспект икономиката на региона, обхващащ държавите от Вишеградската група бързо се адаптира към европейското икономическо пространство. Страните получават солидна финансова

подкрепа от ЕС. В същото време по данни на Международния Валутен Фонд държавите имат прираст на БВП – Словакия и Полша например с над 4.4 %. По този начин, в рамките на четвърт век Вишеградската група се развива като последица и като историческа безпрецедентна стабилност в региона. След като бяха приети в ЕС и НАТО, първоначално държавите се опитваха да намерят отново обща цел. Причината е, че всяка от тях бе съсредоточила своето внимание върху политически цели. Постепенната институционализация на Вишеградската група, доведе до трайно и устойчиво отстояване на националните интереси на държавите-членки. Сходствата по отношение на икономическия им профил, географско положение, исторически връзки се проявиха с течение на времето, а най-силно се изразиха по време на миграционната криза през 2015 г. По този начин техните интереси се препокриха и доведоха до постигане на съгласуван и координиран подход при отстояване на интересите пред ЕС.

Ограниченията за наднационални решения за справяне с имиграционната криза се открояват през февруари 2016 г. когато се състои срещата на Вишеградската група в Прага. Обединени срещу Германската имиграционна стратегия, държавите от Вишеградската група предлагат решения за спиране на имигрантите още на границите в Гърция. Причината е, че основен проблем за тях е интеграцията на групите, пристигащи имигранти, както и социалните, икономически предизвикателства, наред с аспектите на сигурността.

Ефективността на общата миграционна политика беше доказана и миграционната криза се оказа дестабилизиращ фактор.¹ В дебатите за общ подход, държавите от Вишеградската група излязоха с обща позиция.

---

¹ Pochocka. M. Understanding the Visegrad Group States Respond to the Migrant and Refugee Crises 2014 plus in the EU.

Проявиха се разликите между държавите-членки на ЕС, като Вишеградската група, търсейки общ език и формулиране на основа за бъдеща обща политика за миграция и убежище засилиха своята позиция.

Основния мотив е, че от общо осем наблюдавани маршрути от Фронтекс, три са ключови, поради преминаването на огромния брой на нелегални имигранти – Източносредиземноморски, Централосредиземноморски и Западнобалкански маршрут. Държавите от Вишеградската група се оказват в центъра на миграционната криза, тъй като посочените маршрути преминават през тяхната територия. Това показва неравномерно засегнатите държави от имиграционната криза, както по отношения на броя на имигрантите, така и по отношение на последствията.

Напрежението между Вишеградската група и ЕС започна през 2015 г., когато ЕС одобри квотите за преместване на бежанците едва след отхвърлянето на гласовете на Чешката република, Унгария и Словакия. Като поиска от съда да анулира сделката, Унгария и Словакия заявиха пред Съда, че са налице процедурни грешки и че квотите не са подходящ отговор на кризата. Освен това политическите лидери заявиха, че проблемът не е в тяхното създаване, а политиката ги е изложила на риск от ислямистки тероризъм, който представлява заплаха за техните хомогенни общества.

Миграционната криза отново отключи въпроса за диференцираната интеграция в ЕС². Ръководителите на държавите от Вишеградската група ясно заявиха, че западноевропейските страни ги третират като членове от втора класа, а от Брюксел и се налагат общоевропейски решения срещу тяхната воля, видно от одобрените мигрантски квоти.

---

² Тодорова. С. Problems faced differentiated integration of Bulgaria into the Schengen area. Globalization, the State and the Individual. 3(7)/2015. Available from: <http://gsi-journal.pwsz.vxm.pl/images/dok/GSI7/Silviya%20Todorova.pdf>

В действителност, миграционната криза отключи един важен аспект на членството в ЕС, а именно че европейския проект, доскорошна цел на всички държави от Вишеградската четворка, започва да губи част от своята привлекателност. И това не е случайно, миграцията винаги е била част от вътрешнодържавните мерки, поради което се засилиха действията в подкрепа и защита на националния суверенитет. В своята декларация „Посилни заедно“, подписана на 2 юни 2018 г. държавите от Вишеградската четворка призовава към засилване на процеса на вземане на европейски решения чрез засилване ролята на националните парламенти.

Ето защо, предстоящото избиране на нов Европейски парламент е изключително важно, защото от неговата бъдеща структура ще зависят акцентите и приоритетите на Европейския съюз. Членовете на новия Парламент ще имат отговорността да вземат решения, които ще оформят бъдещето на Съюза. Именно гражданите ще очакват отговори на въпроси, свързани с миграционните потоци, сигурността и редица други важни проблеми.

Необходимо е в рамките на новия програмен период 2020 – 2027 г., многогодишна финансова рамка, Европейският парламент, Съвета и Комисията на Европейския съюз да покажат извлечени поуки от изминалите кризи, с цел да се реагира бързо и ефективно в случай на непредвидени обстоятелства или спешни случаи.³ Причината е, че тази миграционна криза се появи разделението в Европейския съюз между западните и източните ѝ членове. Действията и приоритетите, които ще бъдат поставени следва да бъдат насочени към преодоляване на съществуващата инструментална диференциация. Основание за това е, че Европейската комисия изразява

---

³ Годорова, С. Нови административни механизми за координация на имиграционния контрол. Дисертационен труд. ВСУ. 2014.

желание да санкционира страните, които отхвърлиха квотите, но трябва да се признае, че повечето от страните, които са приели да приемат бежанци, в края на краищата, дори не са приели половината от това, което са обещали, и очевидно те не се намират под никаква заплаха от санкции.

В заключение, бъдещето на Европа и решенията по имиграционния проблем все още не са известни, но е ясно, че новата организационна структура и програмите, които ще бъдат предложени и изпълнявани ще следва да бъдат насочени към ефективно и справедливо решение, както за страните Западна, така и за тези и от Централна и Източна Европа.

Използвана литература

1. Тодорова, С. Нови административни механизми за координация на имиграционния контрол. Дисертационен труд. ВСУ. 2014.

2. Pochocka. M. Understanding the Visegrad Group States Respond to the Migrant and Refugee Crises 2014 plus in the EU.

3. Todorova, S. Problems faced differentiated integration of Bulgaria into the Schengen area. Globalization, the State and the Individual. 3(7)/2015. Available from:

<http://gsi-journal.pwsz.vxm.pl/images/dok/GSI7/Silviya%20Todorova.pdf>

4. <http://www.europarl.europa.eu/news/bg/press-room/elections-press-kit>